

Προϊστορική Κυπριακή Ειδωλοπλαστική

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

- ◉ Είδωλο → Όμηρος → <<Υπερφυσική οπτασία>> <<φάντασμα>>.
- ◉ Ο πολιτισμός κάθε κοινωνίας σχετίζεται με το συμβολικό σύστημα και την ιδεολογία της.
- ◉ Τα σύμβολα δεν είναι αυθαίρετα. Το περιβάλλον καθορίζει την σημασία τους. →
- ◉ Δεν έχουν μία μόνο σημασία.

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- ◉ Μικρό μέγεθος (6-12 εκ.)
- ◉ Βρίσκονται συνήθως σε τάφους.
- ◉ Συχνά άγνωστης προέλευσης.
- ◉ Δύσκολη χρονολόγηση.
- ◉ Ο πηλός είναι το υλικό που προτιμάται.
- ◉ Χειροποίητα.
- ◉ Σχετίζονται με θρησκευτικές αντιλήψεις.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΤΥΠΟΙ

- ◉ Νεολιθική εποχή: →
<<κολοβά/βιολόσχημα/φαλλόσχημα>>
-
- ◉ Χαλκολιθική εποχή: Σταυρόσχημα
-
- ◉ Πρώιμη/Μέση εποχή Χαλκού: κυρίως Σανιδόσχημα
-
- ◉ Ύστερη εποχή: κυρίως μορφή «Αστάρτης»
-

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΕΙΔΩΛΙΩΝ

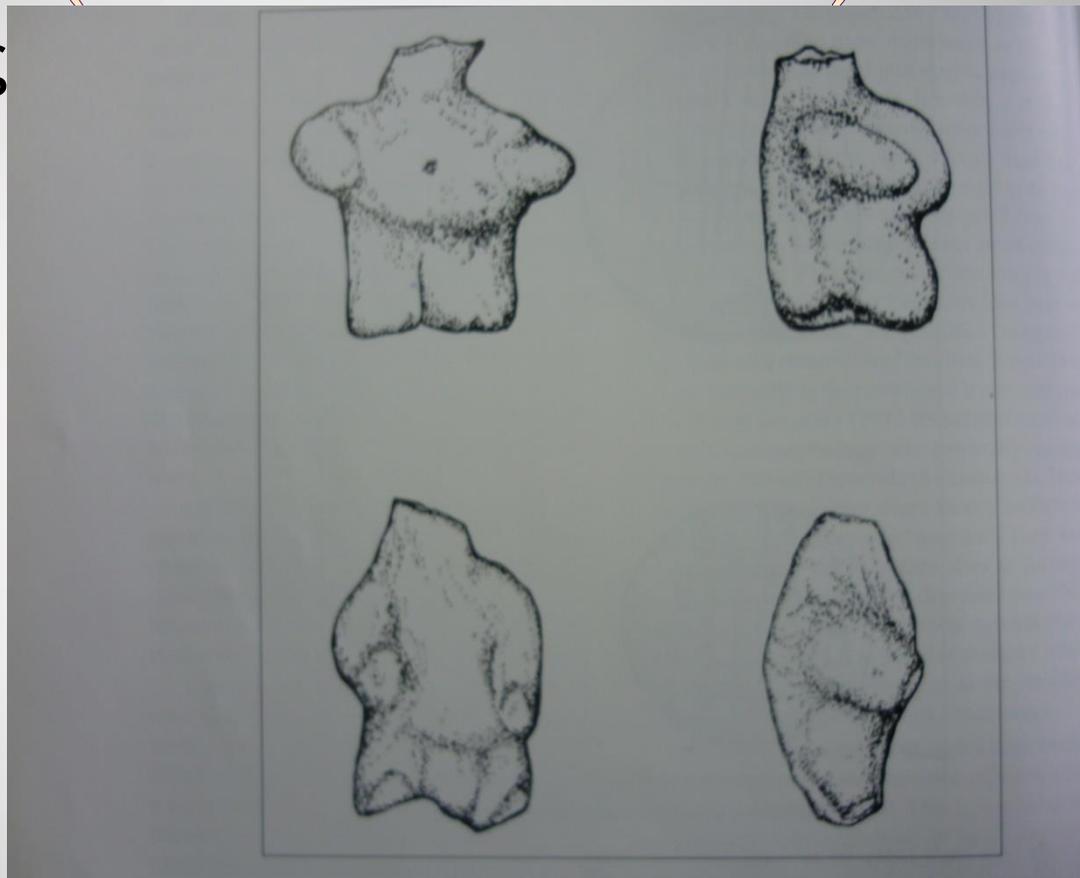
- ◉ Λατρευτικές μορφές.
- ◉ Μεγάλη Μητέρα Θεά.
- ◉ Θεά της γονιμότητας.
- ◉ Φυλακτά.
- ◉ Απλά κτερίσματα.
- ◉ Υποκατάστατα ανθρώπων.
- ◉ Παλλακίδα ή υπηρέτρια.
- ◉ Έκφραση σεξουαλικότητας.
- ◉ Παιχνίδια.
- ◉ Σημεία της Νεολιθικής πρωτογραφής (Χουρμουζιάδης).

ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ(8.200-3.900/3.700)

- ◉ Σχήματα:Βιολόσχημα και Φαλλόσχημα.
- ◉ Αφαιρετικός τρόπος απόδοσης.
- ◉ Διακόσμηση με εγχάρακτη και ανάγλυφη τεχνική.
- ◉ Στεατοπυγία.
- ◉ Ερυθρή επί ανοικτού(ευρύγραμμη) στα πήλινα.
- ◉ Υλικά: ανδρεσίτης, διαβάσης, πικρόλιθος, πηλός.

ΑΚΕΡΑΜΕΙΚΗ: (8.200-5.500 Π.Χ.)

- 1^{ος} πειραματισμός σε πήλο.
- Μικροσκοπικά ειδώλια από οπτό πήλο

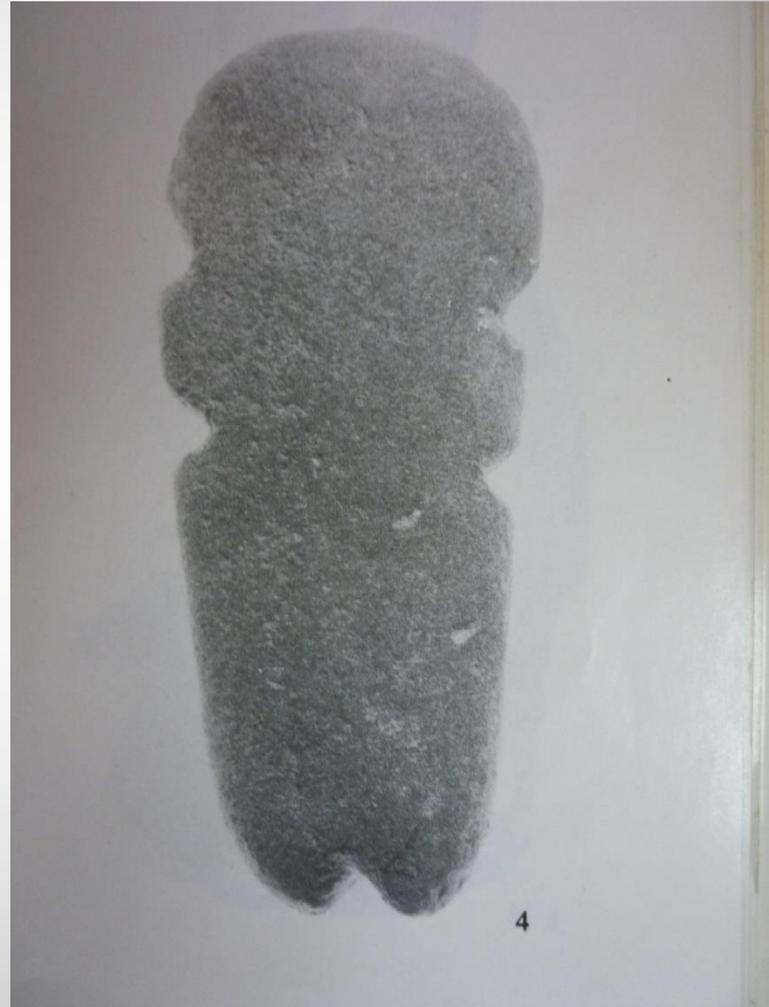

(Χολέτρια-Όρτος)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:

1: ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ ΤΑΣΗ-
ΧΩΡΙΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ:

- ◉ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΜΕ
ΕΓΚΟΠΕΣ, ΕΓΧΑΡΑΞΕΙΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΞΟΧΕΣ.

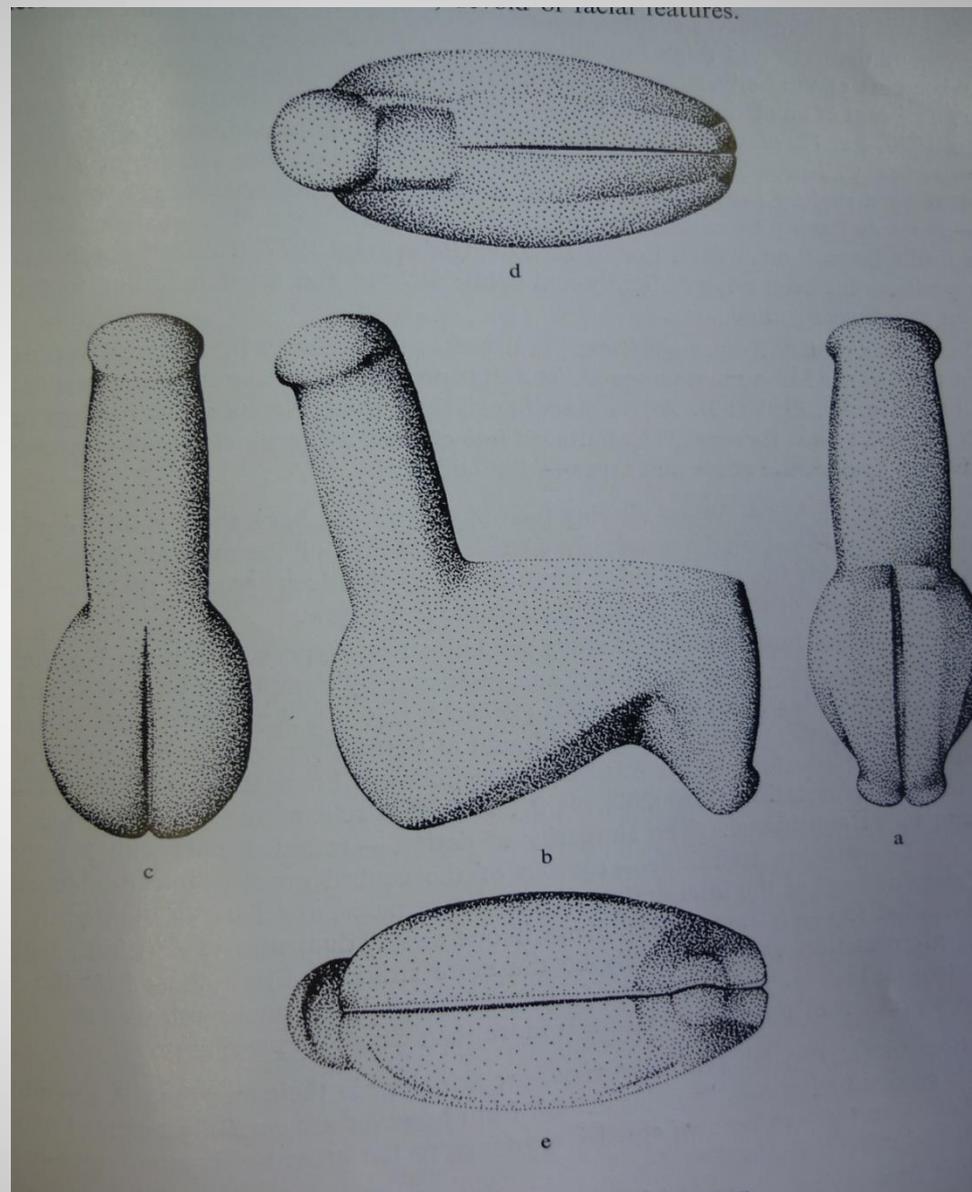

2: ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗΣ
ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ
ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΑΙ
ΚΕΦΑΛΗΣ.

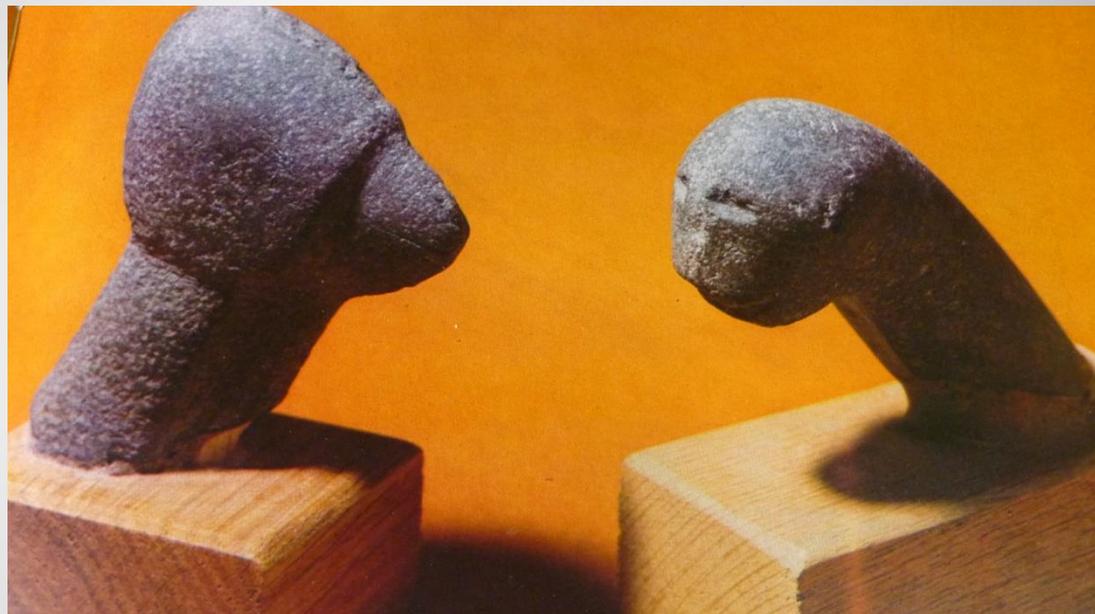
(ΧΟΙΡΟΚΟΙΤΙΑ)

3:ΦΑΛΛΟΣΧΗΜΑ.
ΕΚΦΡΑΣΗ
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑΣ.

(ΣΩΤΗΡΑ-ΑΡΚΟΛΙΕΣ)

4: ΖΩΟΜΟΡΦΑ
ΜΙΚΡΟΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ

(ΧΟΙΡΟΚΟΙΤΙΑ)

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΑΥΡΟΣΧΗΜΩΝ ΕΙΔΩΛΙΩΝ.

Ύστερη Νεολίθική:

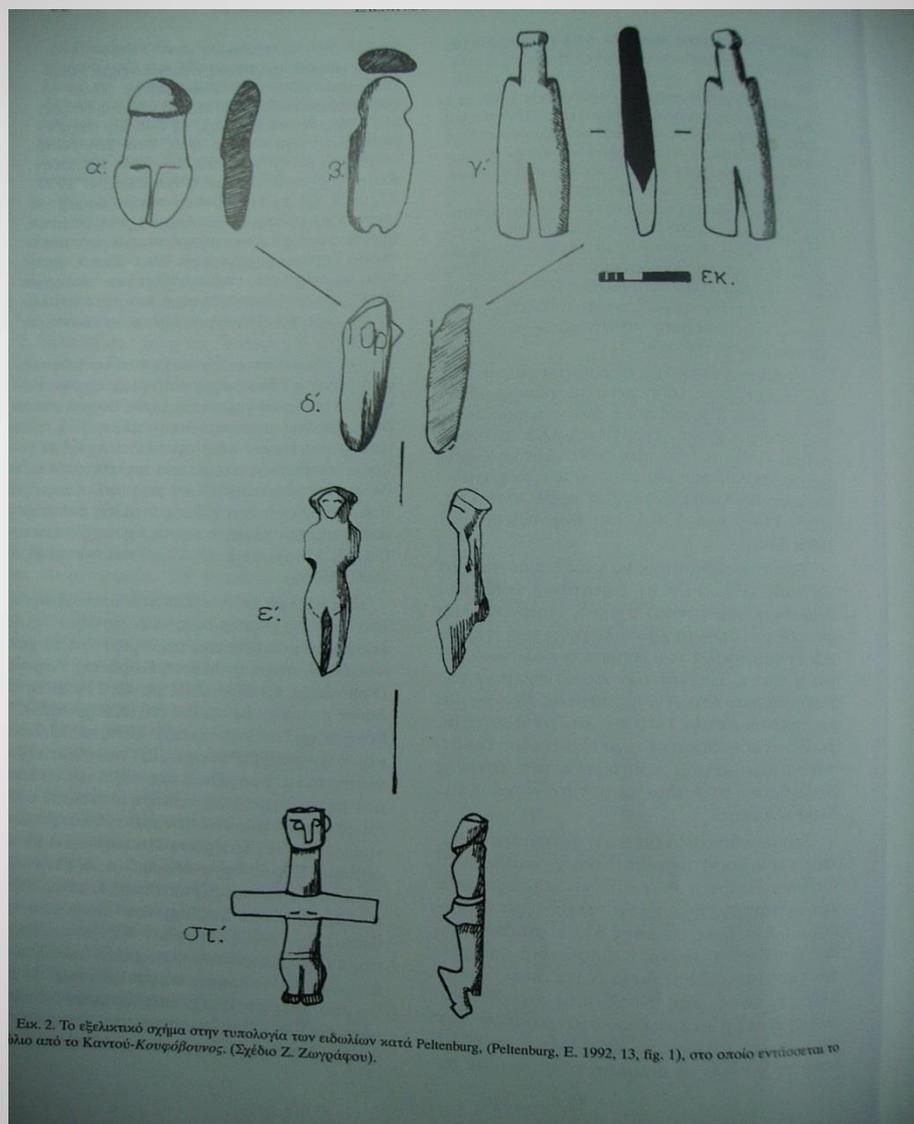
Σηματικά-Φαλλόσχημα κεφάλια.

Πρώιμη Χαλκολιθική:

Επίμηκες, ωοειδές σώμα.
Αποφύσεις για χέρια.
Διαχωρισμός των άκρων.

Μέση Χαλκολιθική:

Σταυρόσχημα,
Γεωμετρική αυστηρότητα,
τα πόδια διατηρούν την κλίση.

ΧΑΛΚΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ(3.800-2.400 Π.Χ.)

- ◉ Υλικά: πικρόλιθος, στεατίτης, ασβεστόλιθος, διαβάσσης και πηλός.
- ◉ Νατουραλισμός στο ανθρώπινο σώμα.
- ◉ Χαρακτηριστικά του προσώπου έντονα δηλωμένα αλλά πολύ απλοποιημένα.
- ◉ Τεχνική: Ερυθρή επί Ανοικτού (Λεπτόγραμμη) στα πήλινα
- ◉ Έθιμο: πήλινα ειδώλια σε τάφους.

ΤΥΠΟΙ ΧΑΛΚΟΛΙΘΙΚΩΝ ΕΙΔΩΛΙΩΝ.

- A. Καθιστός τύπος.
- B. Τύπος με τα χέρια στο στήθος.
- C. Στεατοπυγικά.
- D. Σταυρόσχημα.
  1. Κυθρέα ποικιλία.
  2. Σαλάμιου ποικιλία.
  3. Απόδοση λεπτομέρειες προσώπου.
- E. Περίαπτα.
- F. Ειδώλια ζώων.

Α:ΚΑΘΙΣΤΟΣ ΤΥΠΟΣ

- Ο εκσπερματιστής/σκεπτόμενος
- Ίσως από Σουσκίου.
- Χαλκολιθική περίοδος.

- Ο <<Στοχαστής>>
- Λάρισα.
- Νεότερη Νεολιθική.

Β. ΤΥΠΟΣ ΜΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΤΟ ΣΤΗΘΟΣ:

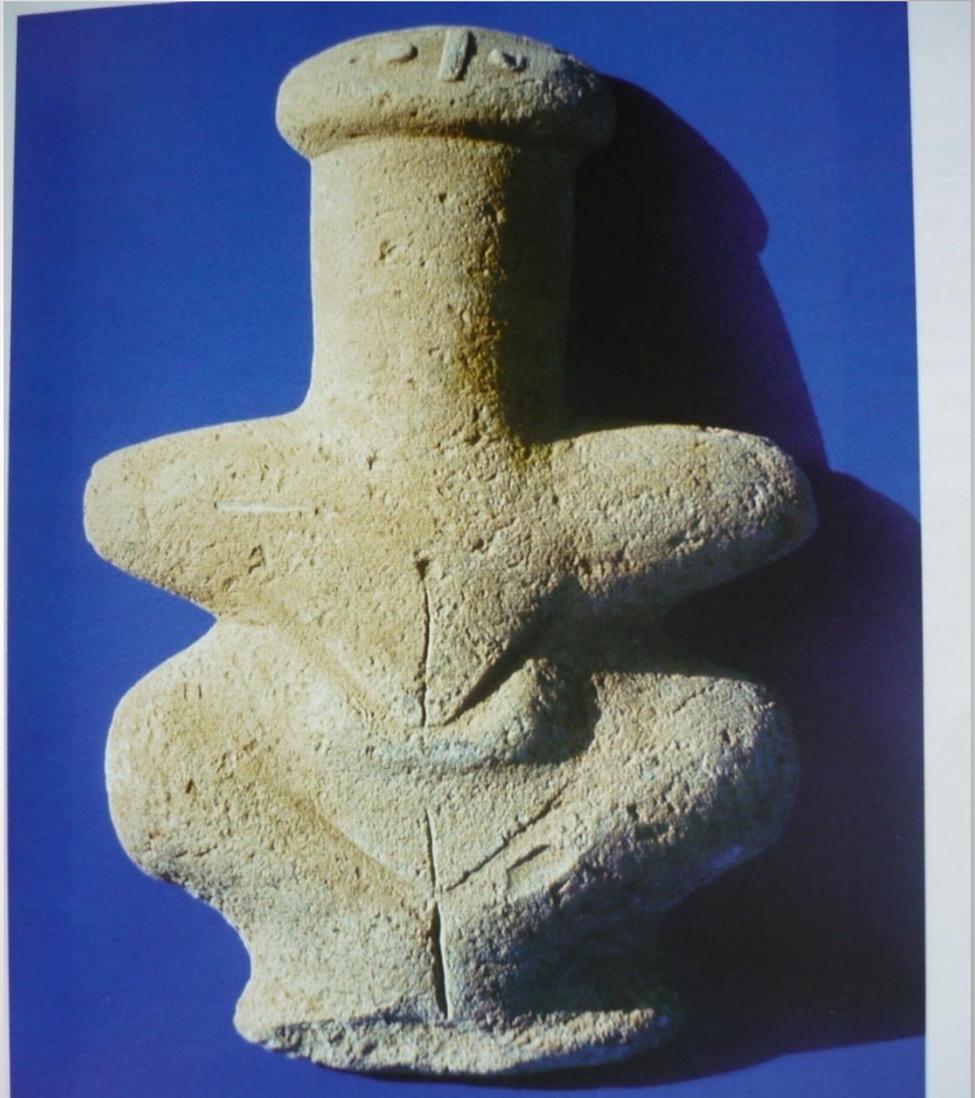
- Λούβρο.
- Πρόσωπο τριγωνικό και κεφάλι προς τα πίσω.
- Απόδοση ανατομικών χαρακτηριστικών.

Γ.ΣΤΕΑΤΟΠΗΓΙΚΑ:

<<Η Κυρία της Λέμπας>>

- Γυναικείο σώμα με φαλλόσχημο λαιμό/κεφάλι.
- **Ερμηνεία:** σχετίζεται με την γονιμότητα.

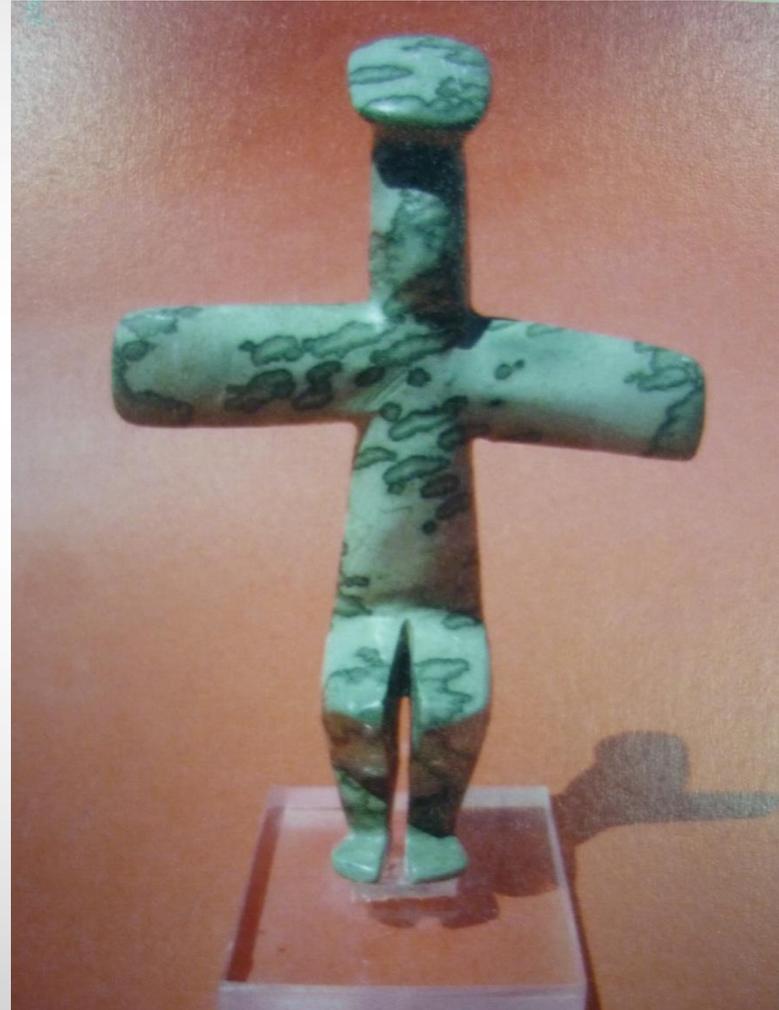

ΣΤΑΥΡΟΣΧΗΜΑ:

- ◉ Μικρό μέγεθος(5-6εκ.)
- ◉ Πικρόλιθος.
- ◉ Σχήμα σταυρού.
- ◉ Χέρια τεντωμένα, πόδια λυγισμένα, κεφάλι γερμένο πίσω.
- ◉ Το φύλο φαίνεται σπάνια.
- ◉ Ανάγλυφη τεχνική.
- ◉ Περίαπτα.

Α.ΚΥΘΡΕΑ ΠΟΙΚΙΛΙΑ:

- Χωρίς λεπτομέρειες(ανάγλυφες ή εγχάρακτες).
- Ωοειδές κεφάλι.
- Μακρύς λαιμός.
- Διακριτά άκρα.

(Βαθυρκάκας)

Β. ΣΑΛΑΜΙΟΥ ΠΟΙΚΙΛΙΑ:

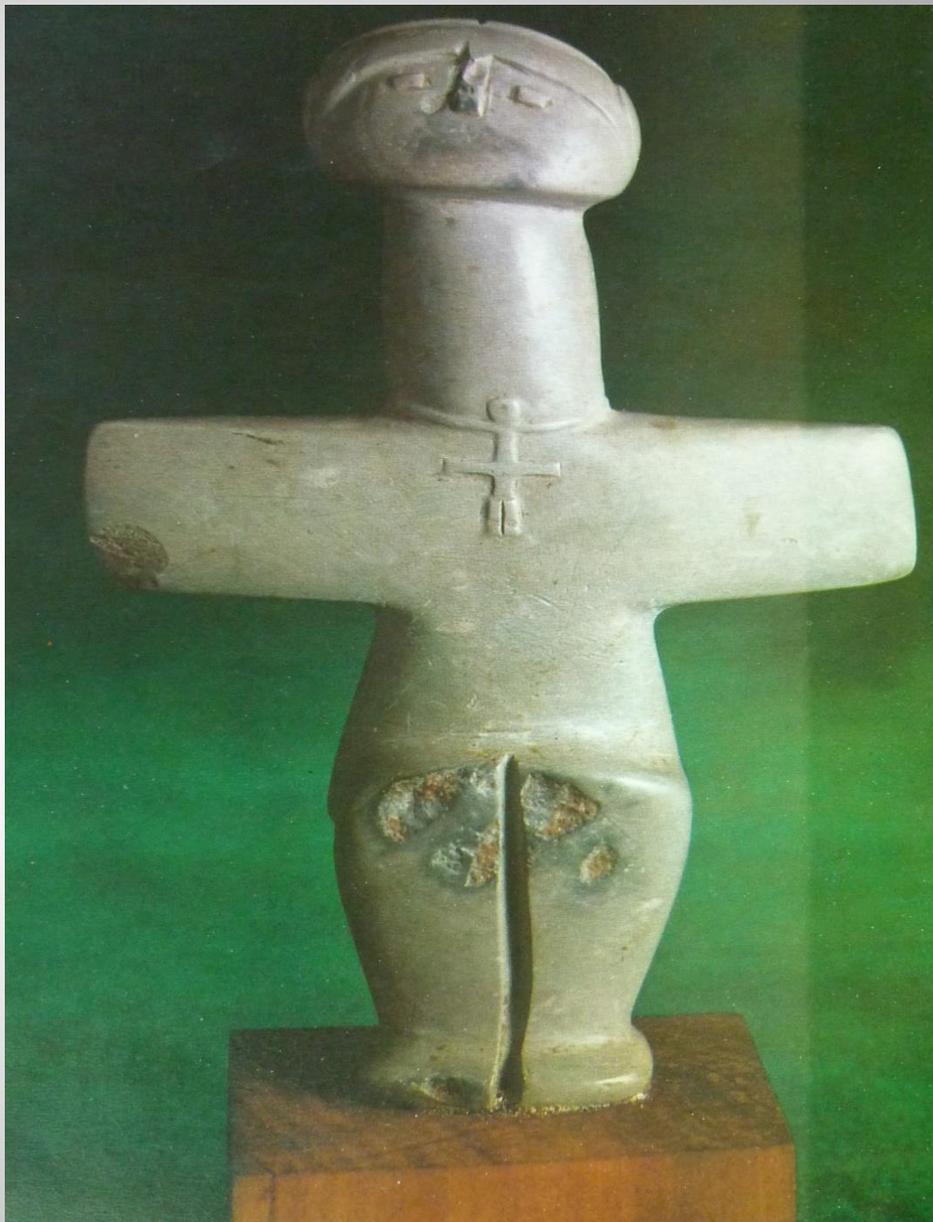
- Διπλές μορφές.
- Τα χέρια αντικαθίστανται από άλλη μορφή.
- ❖ Χέρια με το σχήμα της swastika
- ❖ Χαρακτηριστικά προσώπου αποδίδονται αφαιρετικά με δικτυωτό μοτίβο.
- ❖ **Ερμηνεία:** επιθυμία για δίδυμα ή ιερός γάμος ;

Γ. ΑΠΟΔΟΣΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

- Σταυρόσχημο από τον Γιαλιά. Τυχαίο εύρημα.

- Συγκεντρώνει όλα τα χαρακτηριστικά των σταυρόσχημων.

Ε.ΠΕΡΙΑΠΤΑ:

- Σταυρόσχημα
- Οπή αντικαθιστά τα χαρακτηριστικά του προσώπου.

Φ.ΕΙΔΩΛΙΑ ΖΩΩΝ:

- Το Ρυτό «του κενταύρου».

- Από Σουσκιού.

ΠΡΩΙΜΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ(2.300-1.900)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:

- A. Σανιδόσχημα.
  - 1. Κλασικός τύπος.
  - 2. Κτένια.
  - 3. Δικέφαλα.
  - 4. Δύο ή τρεις λαιμοί.
  - 5. Κουροτρόφος.
- B. Λίκνα.
- C. Ζωόμορφα Ειδώλια.
- D. Πήλινα ομοιώματα.
- E. Ανθρωπόμορφα αγγεία.
- F. Ειδώλια συνδεδεμένα με αγγεία.

ΠΡΩΙΜΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ- ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α.

- ❖ Αιφνίδια εμφάνιση.
- ❖ Δεν υπάρχει σύνδεση με προηγούμενα.
- ❖ 2 ορθογώνιες πλάκες.
- ❖ Χειροποίητα (18-26 εκ.).
- ❖ Πρότυπο τα ξύλινα ξόανα (Κοτσιάτης).
- ❖ Αφαιρετικός χαρακτήρας διακόσμησης.
- ❖ Εγχάρακτη διακόσμηση και στις δύο πλευρές.
- ❖ Δεν υπάρχουν άκρα.
- ❖ Ένδυμα σημαντικότερο από το σώμα.
- ❖ Δεν μπορούν να σταθούν όρθια.

ΚΤΕΝΙ ΣΤΗΝ ΠΙΣΩ ΟΨΗ ΤΩΝ ΣΑΝΙΔΟΣΧΗΜΩΝ.

Κύπρος
Πρώιμη-Μέση Εποχή Χαλκού

Κlisjevac-Βαλκάνια
1.600π.Χ

2. ΧΤΕΝΙΑ:

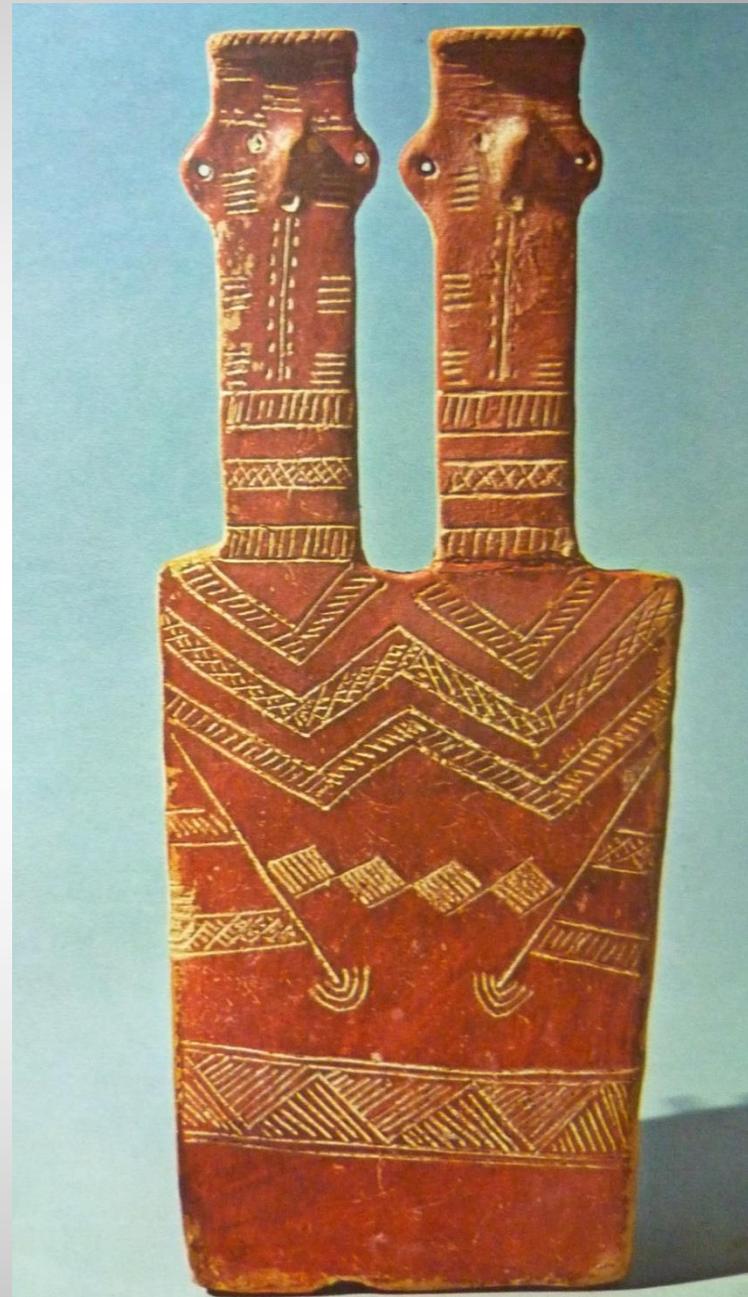
- Πήλινα κτένια με οπή για ανάρτηση.
- Ψηλός και λεπτός λαιμός.
- Πλατύ και τετράγωνο σώμα.
- Οπή αντικαθιστά το πρόσωπο.
- **Ερμηνεία:** αναπαράσταση ανθρώπινων μορφών, εγκυμονούσα με φούστα, φυλακτά γέννας, εκδοχές των σανιδόσχημων σε ανάρτηση, απομιμήσεις σκευών, μουσικό όργανο (σειίστρο), αντίβαρο στα περιδέρια.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΑΝΙΔΟΣΧΗΜΩΝ

3. ΔΙΚΕΦΑΛΑ:

- Λάπηθος.
  - Δύο λαιμοί και δύο ξεχωριστά κεφάλια.
  - Ερυθροσιλβωτά.
  - Ξεχωριστή απόδοση στα χαρακτηριστικά του προσώπου.
  - Εγχάρακτος διάκοσμος όπως και στα μονοκέφαλα.
- **Ερμηνεία:** παρουσιάζει έναν άντρα και μια γυναίκα σε ιερό γάμο.
- Επιθυμία για απόκτηση διδύμων.

4. ΤΡΕΙΣ ΛΑΙΜΟΥΣ.

➤ Τοπική δημιουργική τάση.

➤ **Ερμηνεία:** επιθυμία για απόκτηση τριών παιδιών.

1. Cat. no. Bf.1.

2. Cat. no. Bf.3.

5. ΚΟΥΡΟΤΡΟΦΟΣ:

- Κλασικός τύπος σανιδόσχημου με την προσθήκη βρέφους σε λίκνο.
- Χέρια ανάγλυφα.
- Εγχάρακτη διακόσμηση και στις δύο πλευρές.
- Σανιδόσχημα είναι γυναικείες μορφές.
- Χαρακτηριστικά του βρέφους συνοπτικά αποδοσμένα και το σώμα τυλιγμένο.
- **Ερμηνεία:** Συμβολίζει μητρότητα, γονιμότητα, θρήνο γονέα που κρατά το νεκρό παιδί σε ένα είδος κηδείας (τάφους) ;

Β.ΛΙΚΝΟ:

- Στυλιστική ποικιλία.
- Ερυθροσιλβωτή κεραμική.
- Επίπεδο και πιο καλά επεξεργασμένο.
- Το κεφάλι διακρίνεται.
- Απουσία ποδιών, επειδή είναι καλυμμένα (φασκιωμένα μωρά;).
- **Ερμηνεία:** Ενθάρρυνση για μελλοντική γέννα, σύμβολο γονιμότητας, νεογέννητη θεότητα.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΣΑΝΙΔΟΣΧΗΜΩΝ.

- ◉ Θρησκευτική σημασία.

- ◉ Σύμβολα γονιμότητας.

- ◉ Θεά της γονιμότητας.

Φυλακτά.

- ◉ Σύμβολο γάμου ή γυναίκα σε ηλικία γάμου.

- ◉ Όχι παιχνίδια (λεπτομερής σχεδιασμός).

Σ. ΖΩΟΜΟΡΦΑ:

- Βρίσκονται συνήθως σε τάφους.
- Δεν έχουν σαφή προέλευση.
- Τρισδιάστατα με όγκο και πλαστικότητα.
- Διακόσμηση με εγχάραξη και στίγμωση.
- Ερυθροστιλβωτά ή μελανοστιλβωτά.

➤ **Ερμηνεία:** παιχνίδια ;

➤ Ο ταύρος είναι ο πιο δημοφιλής τύπος.

➤ Δύναμη και γονιμότητα.

➤ Το κέρατο του ζώου είναι σύμβολο που απομακρύνει το κακό μάτι ;

Δ. ΠΗΛΙΝΑ ΟΜΟΙΩΜΑΤΑ:

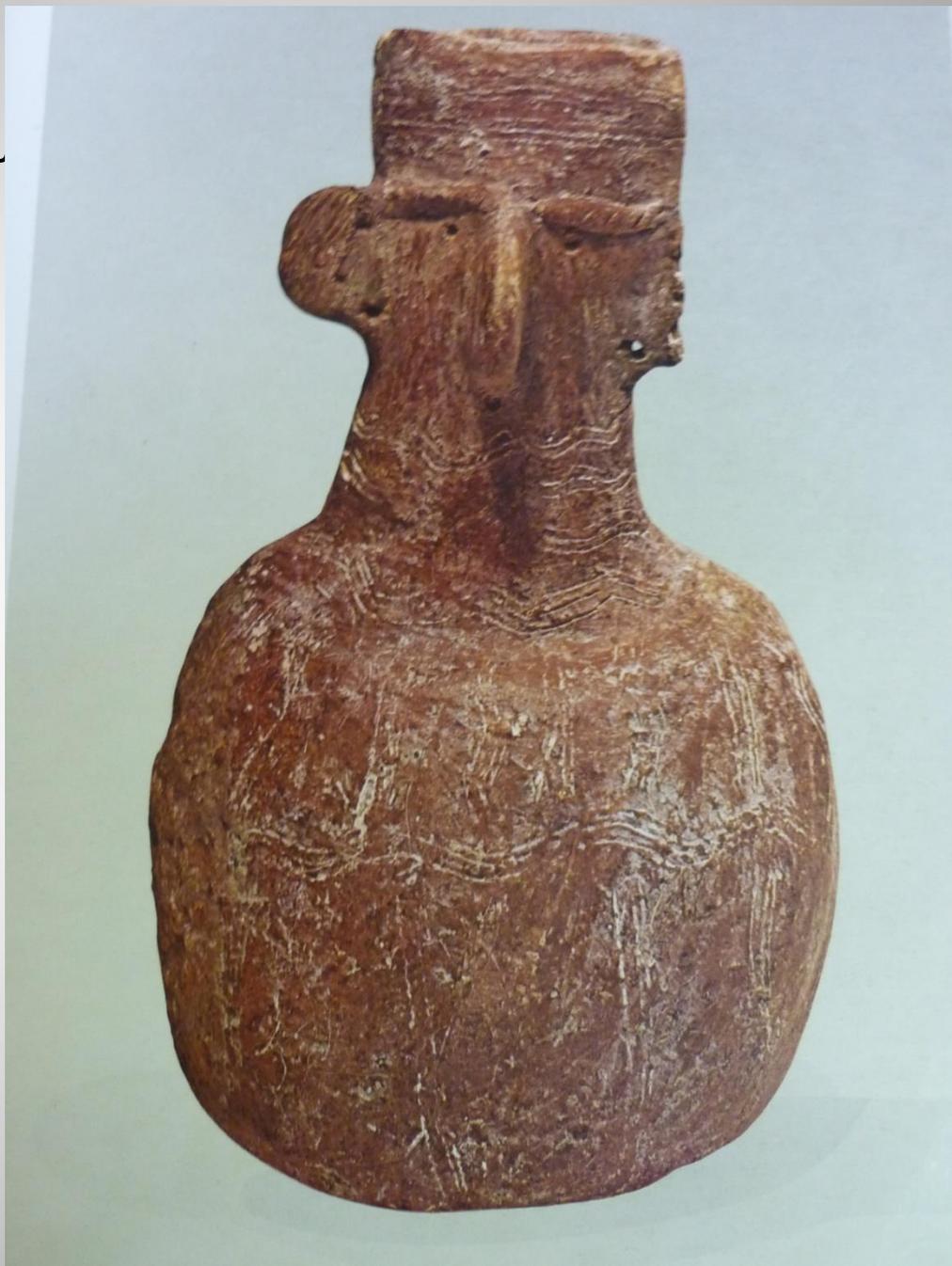
- Σύμπλεγμα επτά ανθρώπων.
- Αλέθουν ή πλένουν.

Ε.ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΑ ΑΓΓΕΙΑ:

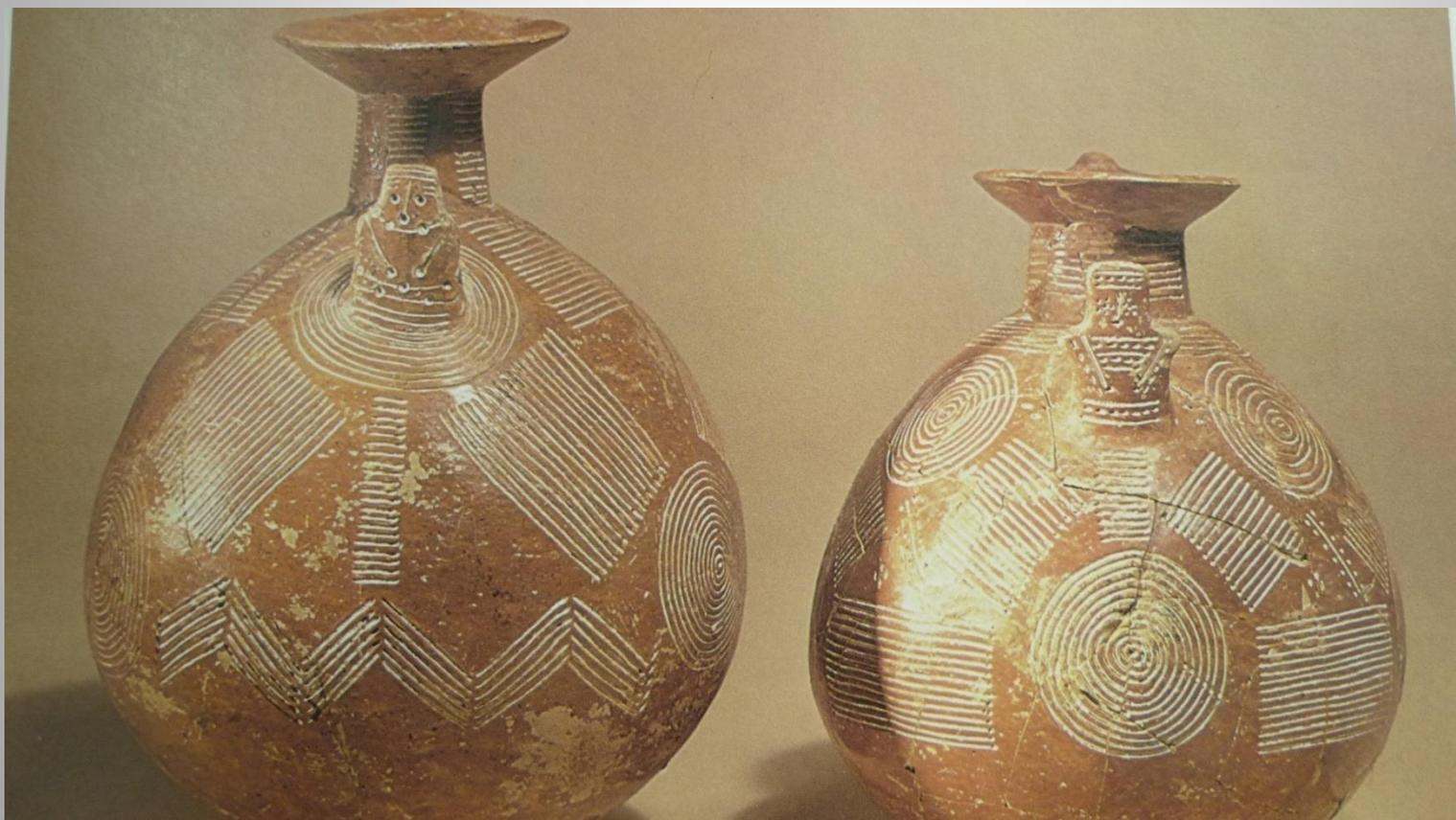
➤ Αναπόφευκτα υπάρχει η έννοια της εγκυμοσύνης, λόγω σχήματος του αγγείου

Γ. ΕΙΔΩΛΙΑ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕ ΑΓΓΕΙΑ:

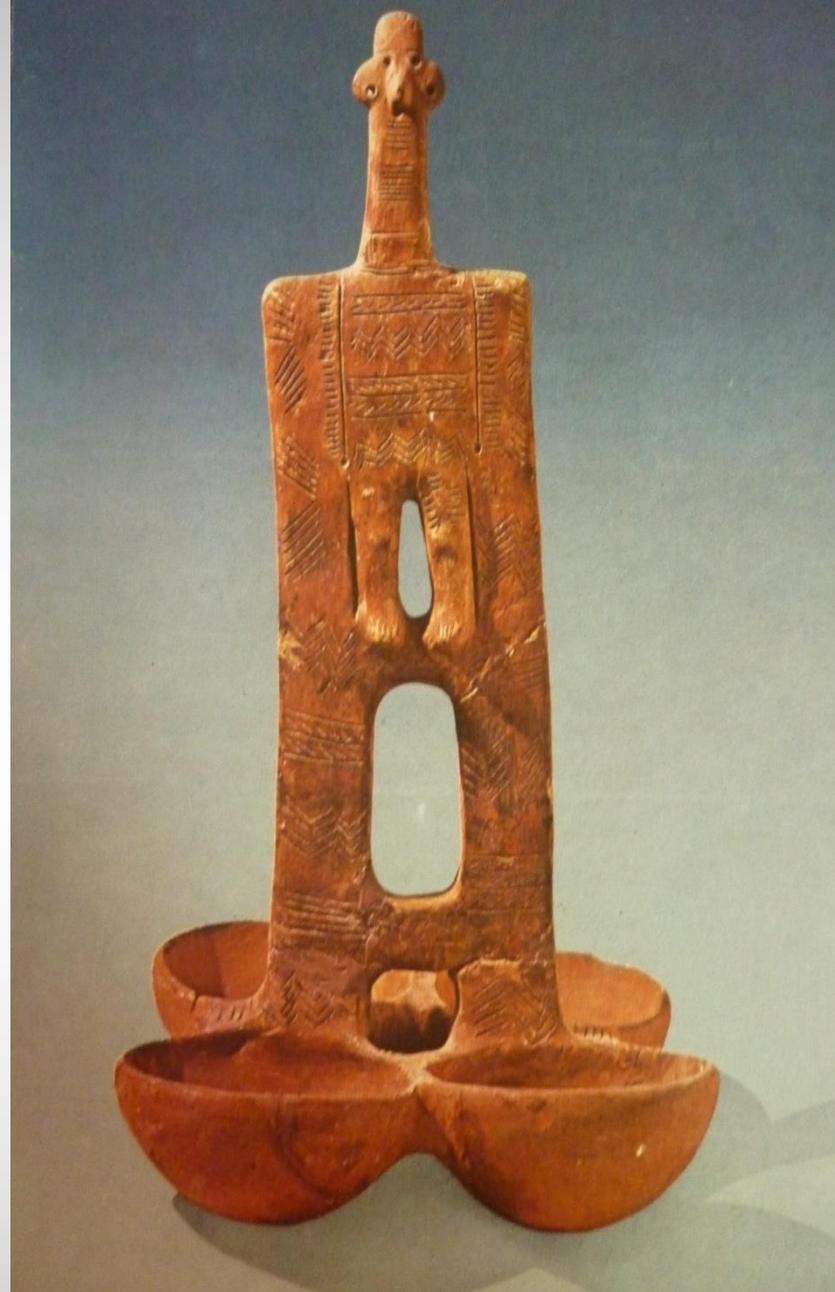
➤ Δύο πρόχοι με σανιδόσχημες μορφές απέναντι από τις λαβές.

➤ Ερυθροσιλβωτά.

➤ Σανιδόσχημα ειδώλια που στηρίζονται σε κοτυλίσκους.

➤ Η λαβή μεταμορφώνεται σε σανιδόσχημο.

ΣΑΝΙΔΟΣΧΗΜΑ ΑΠΟ ΛΙΘΟ:

- ◉ Τέλος Πρώιμης -Αρχές Μέσης Εποχή Χαλκού(1.900-1.800 π.Χ.).
- ◉ Νεκροταφεία.
- ◉ Δεν αποδίδονται χαρακτηριστικά προσώπου ούτε ανατομικά χαρακτηριστικά.
- ◉ Υλικό: κιμωλία (είδος λίθου).
- ◉ **Ερμηνεία:** αντίληψη της γονιμότητας, της αιώνιας φύσης των θεών, λίθινες εκδοχές ξύλινων ξοάνων, λατρευτικές εικόνες.
- ◉ **Λειτουργία:** ταφικά σήματα, κτερίσματα.

ο Προέρχονται από νεκροταφείο.

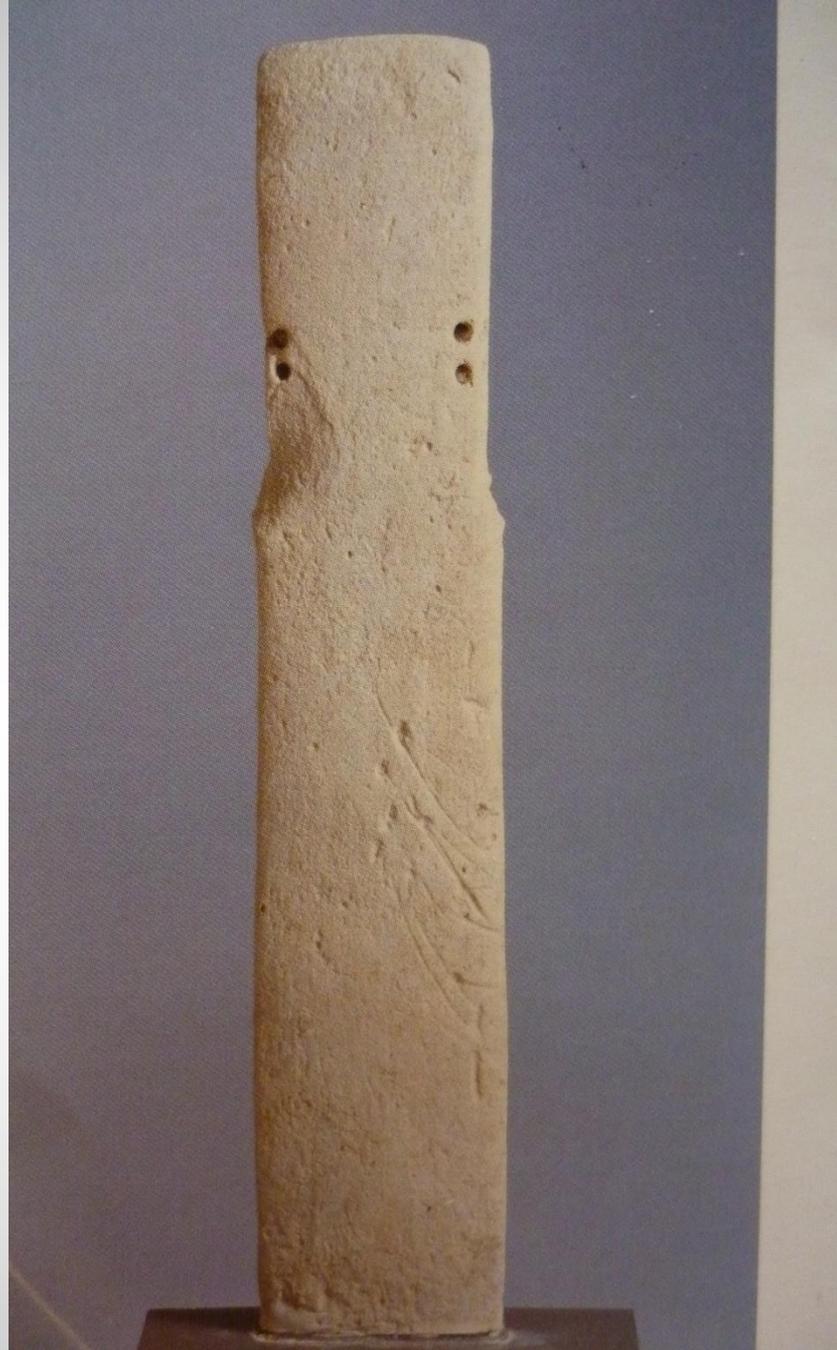
ο Ψηλή ορθογώνια σανιδόσχημη μορφή.

ο Γωνιώδεις ώμοι και μικρές αποφύσεις για τα χέρια, λυγισμένα προς τα κάτω.

○ Δύο ζεύγη οπών στο ύψος των αυτιών.

○ Υποτυπώδεις προεξοχές για τους ώμους.

ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ (1.900-1.650/1.600)

- ◉ Μεταβατική περίοδος.
- ◉ Εξέλιξη εμπορίου με Συροπαλαιστινιακή ακτή και Αιγαίο.
- ◉ Αλλαγή της αυστηρής φόρμας των σανιδόσχημων.
- ◉ Περισσότερη φυσιοκρατία.
- ◉ Τονίζονται οι ανατομικές λεπτομέρειες του σώματος αλλά και του προσώπου (πλαστικά ή γραπτά).
- ◉ Τα πόδια ελευθερώνονται, τα χέρια προεξέχουν από το σώμα, δηλώνεται το φύλο.
- ◉ Η πλειονότητα βρίσκεται σε τάφους.
- ◉ Λευκή γραπτή κεραμική.

ΜΕΣΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:

- A. Ανθρωπόμορφα ειδώλια.
  - 1. Κουροτρόφος.
- B. Λίκνα.
- C. Ανθρωπόμορφα αγγεία.
- D. Ζωόμορφα αγγεία.
- E. Σύνθετα πολλαπλά αγγεία.
- F. Αγγεία με εικονιστικές παραστάσεις.

1: ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΑ ΕΙΔΩΛΙΑ:

- ❖ Ανάγλυφα αποδίδονται τα χέρια, με εγχαράξεις για τα δάχτυλα.
- ❖ Απόδοση χαρακτηριστικών του προσώπου, διάτρητα αυτιά.
- ❖ Ανάγλυφο στήθος.

- ❖ Έντονη απόδοση τω ανατομικών χαρακτηριστικών.
- ❖ Διαχωρισμός των ποδιών.
- ❖ Στέρνο ανάγλυφο.
- ❖ Μάλλον είναι γενειοφόρος άνδρας ή μακροπρόσωπη γυναίκα.
- ❖ Ένδειξη του μανδύα πάνω από τον αριστερό ώμο.

2. Τύπος της Κουροτρόφου:

- ❖ Το Βρέφος είναι ξαπλωμένο στα γόνατά της.
- ❖ Το πρόσωπο της μορφής είναι μαυρισμένο.
- ❖ Η ``αψίδα`` του λίκνου λείπει.
- ❖ Το πρόσωπο του βρέφους φαίνεται καθαρά.
- ❖ Στάση ικεσίας.
- ❖ **Ερμηνεία:** σύμβολο γονιμότητας, επιθυμίας απόκτησης παιδιού, θρήνος για νεκρό παιδί.

Άνδρας Κουροτρόφος:

- Μοναδικό παράδειγμα.
  - Μπορεί να είναι και αγγείο.
  - Διάτρητα αυτιά.
- **Ερμηνεία:** κατασκευάστηκε για να βοηθήσει άντρα που έχει δυσκολία να κάνει παιδί ;

3.ΛΙΚΝΟ:

❖ Τυπολογικά παρόμοια με αυτά της Ερυθροστιλβωτής τεχνικής.

❖ Λείπει η "αψίδα".

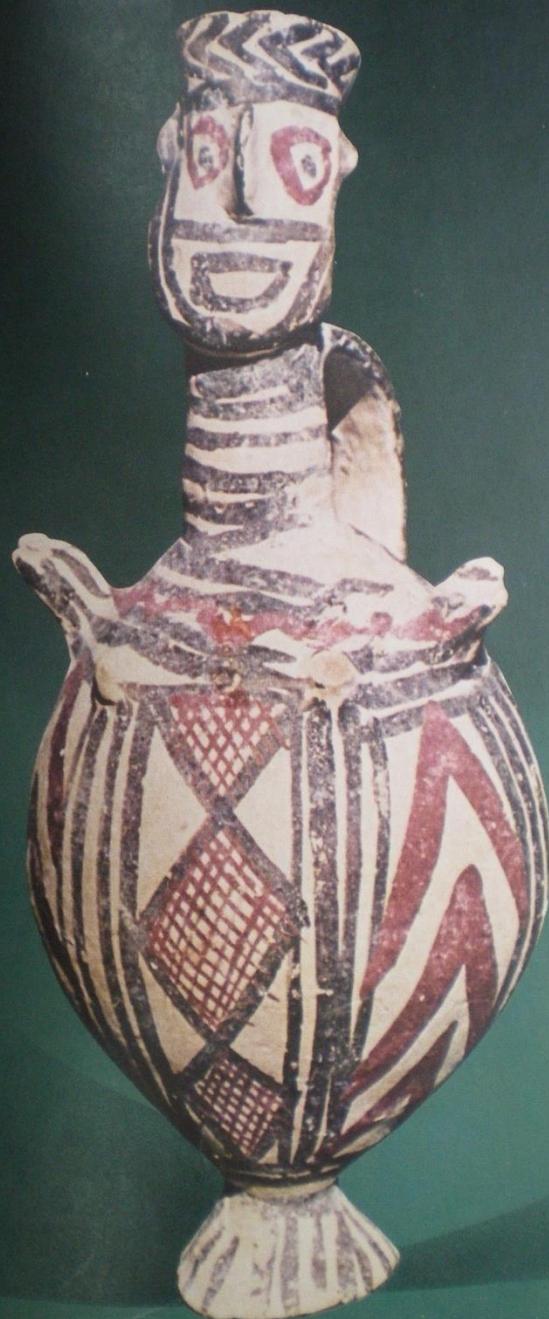
❖ Το κεφάλι και ο λαιμός έχουν σχεδιασθεί ξεχωριστά από το λίκνο.

❖ **Ερμηνεία:** Μωρό = <<όρθιος φαλλός>> και όλο το αντικείμενο = ερμαφρόδιτο, σύμβολο γονιμότητας.

4. ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΑ ΑΓΓΕΙΑ:

- Λευκή Γραπτή πρόχους.
- Χαρακτηριστικά του προσώπου αποδίδονται γραπτά.
- Διάκοσμος με μελανή και πορφυρή βαφή.
- **Ερμηνεία:** θρησκευτικό περιεχόμενο.

04/01/2010

5. ΖΩΟΜΟΡΦΑ ΑΓΓΕΙΑ:

➤ Λευκή Γραπτή κεραμική.

➤ Ρυτό.

➤ **Ερμηνεία:** ταφικές τελετουργίες.

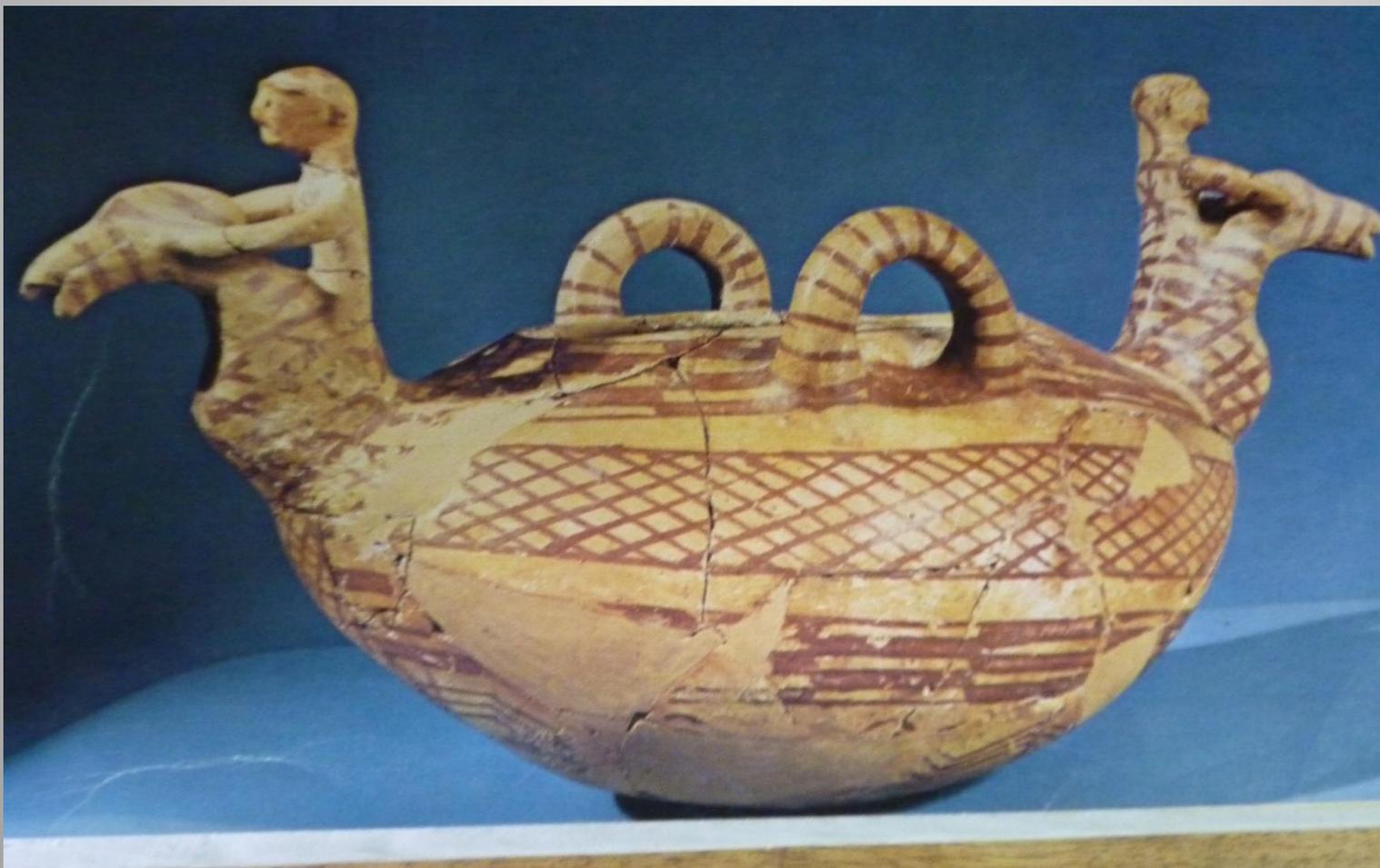
6. ΣΥΝΘΕΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΑΓΓΕΙΑ:

- Ανθρωπόμορφο προσάρτημα ανάμεσα στις δυο πρόχους.
- Λειτουργικός χαρακτήρας.
- Λευκή Γραπτή κεραμική.
- **Ερμηνεία:** τελετουργική χρήση.

7. ΑΓΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ:

- Από τους Βουνούς.
- Διο προτομές αλόγων με ιππείς.
- Ρεαλιστική απόδοση.

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΣΗ ΣΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ:

- Τα χαρακτηριστικά του προσώπου

Μέση Εποχή Χαλκού

- Το σώμα, τα λυγισμένα χέρια και οι λεπτές εγχαράξεις

Ύστερη Εποχή Χαλκού

- Μαύρο επίχρυσμα (Αλαμπής κεραμική).

ΥΣΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ: (1.650/1.600-1.100/1.050)

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

- ◉ Οικονομική ανάπτυξη, αύξηση πληθυσμού → Ταχείες και εύκολες μέθοδοι μαζικής παραγωγής.
- ◉ Εισαγωγή νέων προτύπων από Ανατολή τα οποία τροποποιούνται.
- ◉ Συνεχίζεται η λατρεία της "Μητέρας Θεάς".
- ◉ Εγκαταλείπεται ο σανιδόσχημος τύπος.
- ◉ Φυσιοκρατική παρουσίαση των μορφών.
- ◉ Τεχνική της Δακτυλιόποδης κεραμικής και της Ακόσμητης κεραμικής.

ΥΣΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ ΧΑΛΚΟΥ:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ:

A. Δακτυλιόποδη κεραμική:

1. Ανθρωπόμορφα ειδώλια.
2. Συμπλέγματα ανθρώπων και ζώων
3. Ανθρωπόμορφα αγγεία.
4. Ζώομορφα αγγεία.

<<Bird>> face.

<<Normal>> face.

B. Ακόσμητη κεραμική:

1. Ανθρωπόμορφα ειδώλια.
2. Ζώομορφα ειδώλια.
3. Συμπλέγματα ανθρώπων και ζώων.
4. Κένταυροι.
5. Μάσκες

Γ. Μυκηναϊκά Ειδώλια:

Δ. Θεά με υψωμένα χέρια.

Α.ΔΑΚΤΥΛΙΟΠΟΔΗ ΚΕΡΑΜΕΙΚΗ:

1.ΥΚΙ <<BIRD-FACE>>

✓Συριακό πρότυπο.

✓Θεά Ασάρτη.

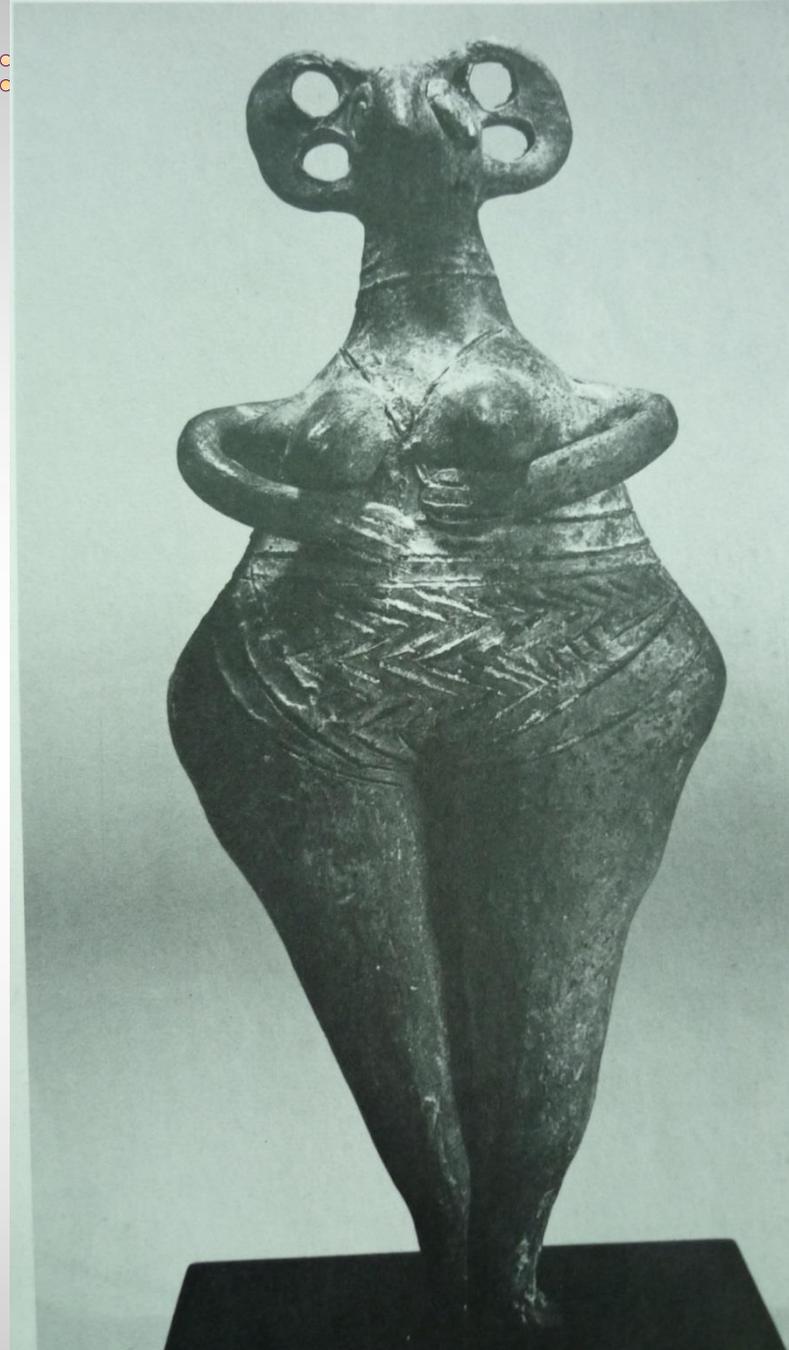
✓Μορφή τερατώδης με πτηνόμορφο πρόσωπο.

✓Μεταβολή ορθογώνιας φόρμας σε καμπύλη.

✓Σώμα=κοίλο

✓Βρίσκονται σε τάφους.

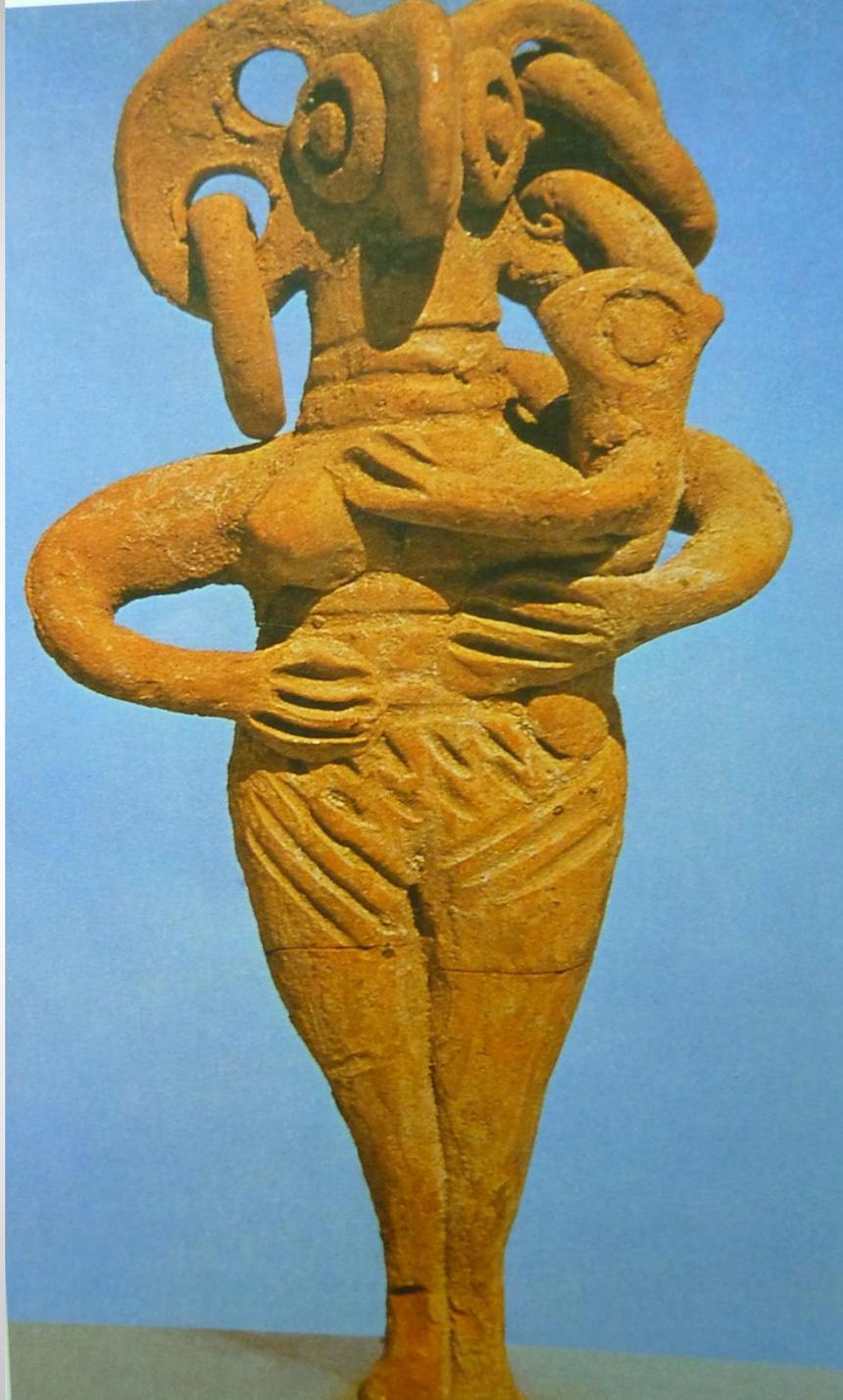
✓**Ερμηνεία:**Υποκατάστατα ανθρώπων, τα χέρια δηλώνουν πένθιμη χειρονομία, ίσως μητέρα θεά. Είναι κτερίσματα, προσωπικά φυλακτά.

α.ΚΟΥΡΟΤΡΟΦΟΣ:

✓Καινοτομία Κυπρίων η προσθήκη Βρέφους.

✓Οικειοποίηση του Συριακού προτύπου.

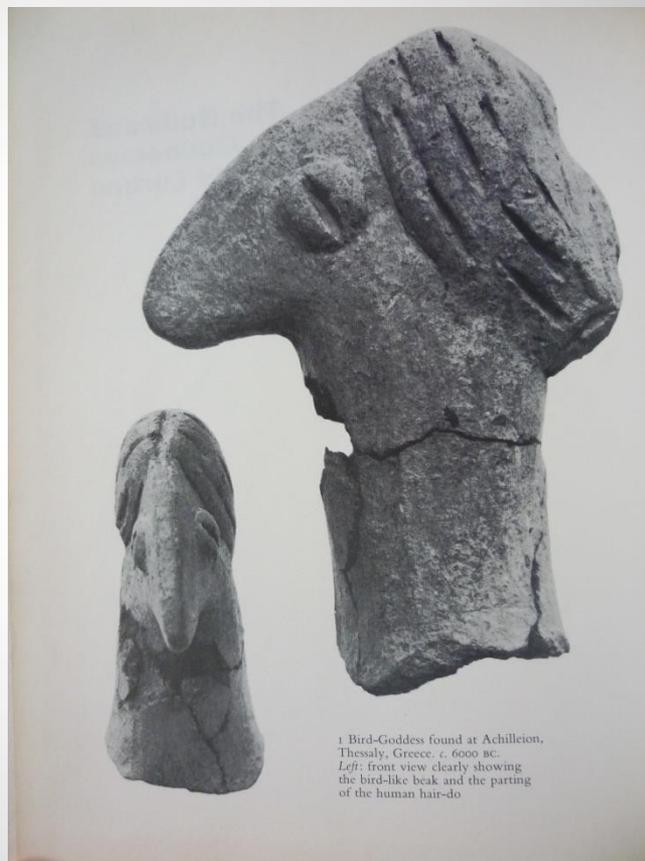
Κύπρος-Γυναίκα με ταμπόυρλο

Ur-γυναίκα με ταμπόυρλο

Κύπρος
Ύστερη Εποχή Χακού

1 Bird-Goddess found at Achilleion,
Thessaly, Greece. c. 6000 BC.
Left: front view clearly showing
the bird-like beak and the parting
of the human hair-do

Θεσσαλία
6.000 π.Χ

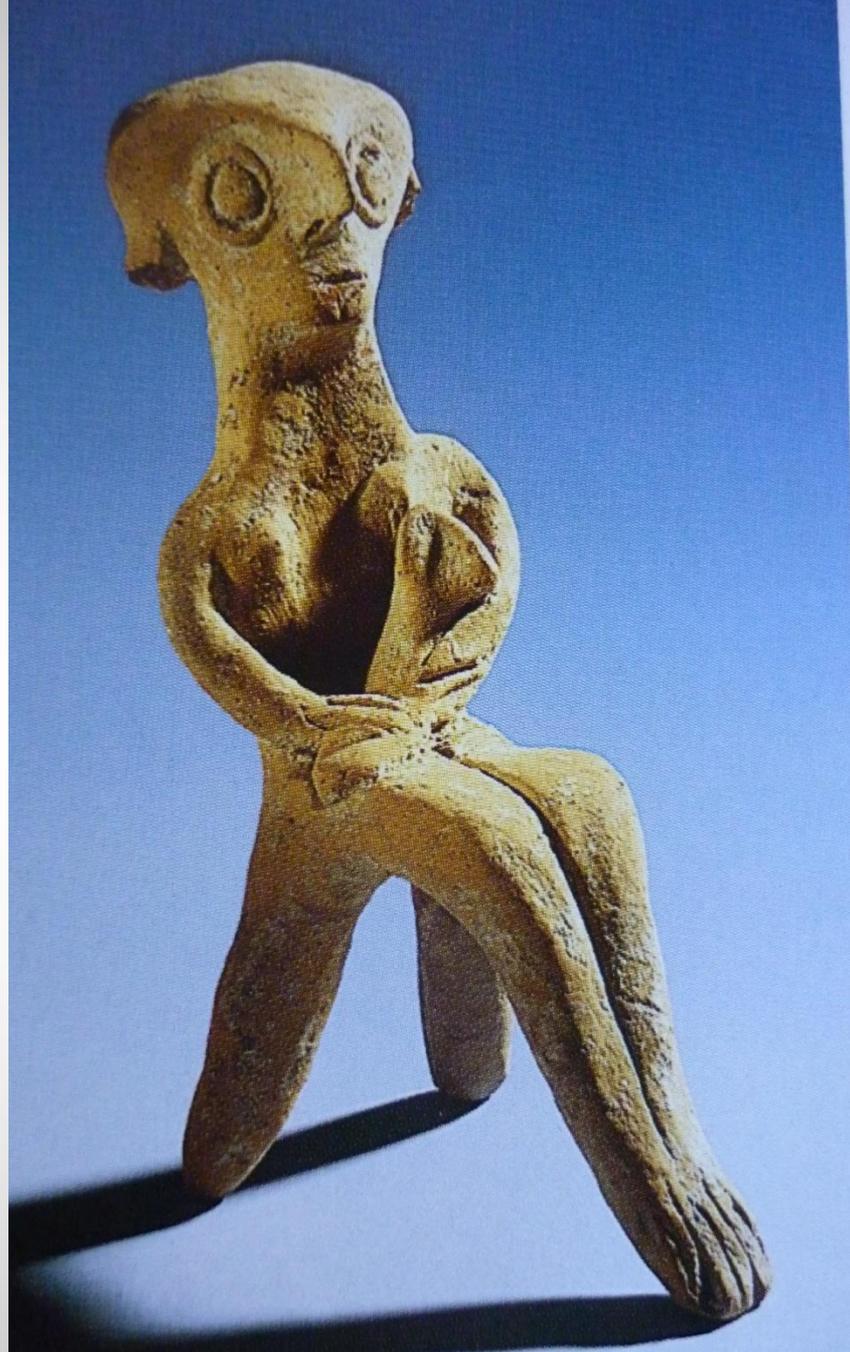
2.ΥΚΙΙ: NORMAL-FACE:

- ✓Πιο ανθρώπινη- νατουραλιστική όψη.
  - ✓Συμμετρικές αναλογίες.
  - ✓Μυκηναϊκή προέλευση.
  - ✓Τριγωνικό κεφάλι, αυτιά πιέζονται προς τα κάτω κα δεν έχουν οπές.
- ✓**Ερμηνεία:** Ίδια με τα <<Bird-face>>

α. ΚΑΘΙΣΤΗ ΚΟΥΡΟΤΡΟΦΟΣ:

- ✓ Μοναδικό παράδειγμα.
- ✓ Φαίνεται μόνο το κεφάλι του.
- ✓ Τα πόδια αντικαθιστούν τα "πόδια" του σκαμπό.

2. ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ:

- ✓ Από το Καζαφάνι.
- ✓ Σχεδόν μετωπική θέση και οι δύο μορφές
- ✓ Έμπνευση από εισαγόμενα Μυκηναϊκά άρματα και συμπλέγματα με αναβάτες σε ταύρους.

Ερμηνεία: Ο άνθρωπος οδηγεί τον ταύρο για θυσία, συμμετέχει σε ταυροπαιδιά, αγρότης που οδηγεί τον ταύρο.

3. ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΑ ΑΓΓΕΙΑ:

- ✓ Μοιάζουν με τα επονομαζόμενα <<Normal-Face>> ειδώλια, ίσως προέρχονται από το ίδιο εργαστήριο.
- ✓ Κοίλα με κυλινδρικό σώμα και επίπεδη βάση.
- ✓ Τροχήλατα.
- ✓ Μικρή φιάλη στο κεφάλι που λειτουργεί ως χείλος του αγγείου.

Ερμηνεία: Χρήση σε τελετουργίες

4. ΖΩΟΜΟΡΦΑ ΕΙΔΩΛΙΑ:

- ✓ Δακτυλιόποδη κεραμεική τεχνική.
- ✓ Γραπτή διακόσμηση σε όλο το σώμα.

Β.ΑΚΟΣΜΗΤΗ ΚΕΡΑΜΕΙΚΗ:

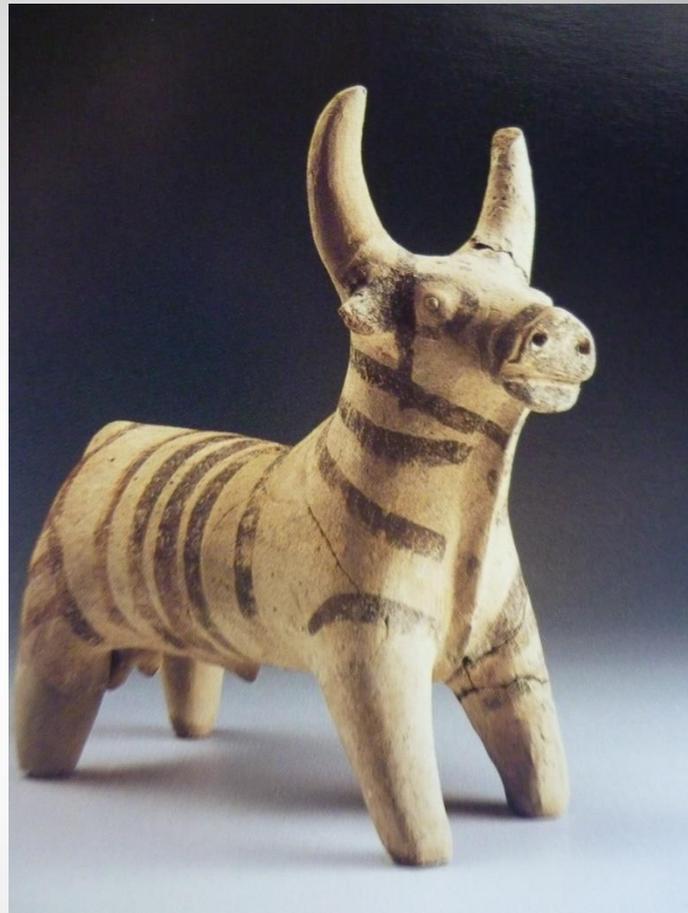
1.Ανθρωπόμορφα ειδώλια:

- ✓Τέλος Ύστερης εποχής Χαλκού.
- ✓Κοίλο.
- ✓Μαλλιά και χείλη βαμμένα.
- ✓Χέρια στο στήθος.
- ✓Από την Έγκωμη.

2. Ζωόμορφα αγγεία:

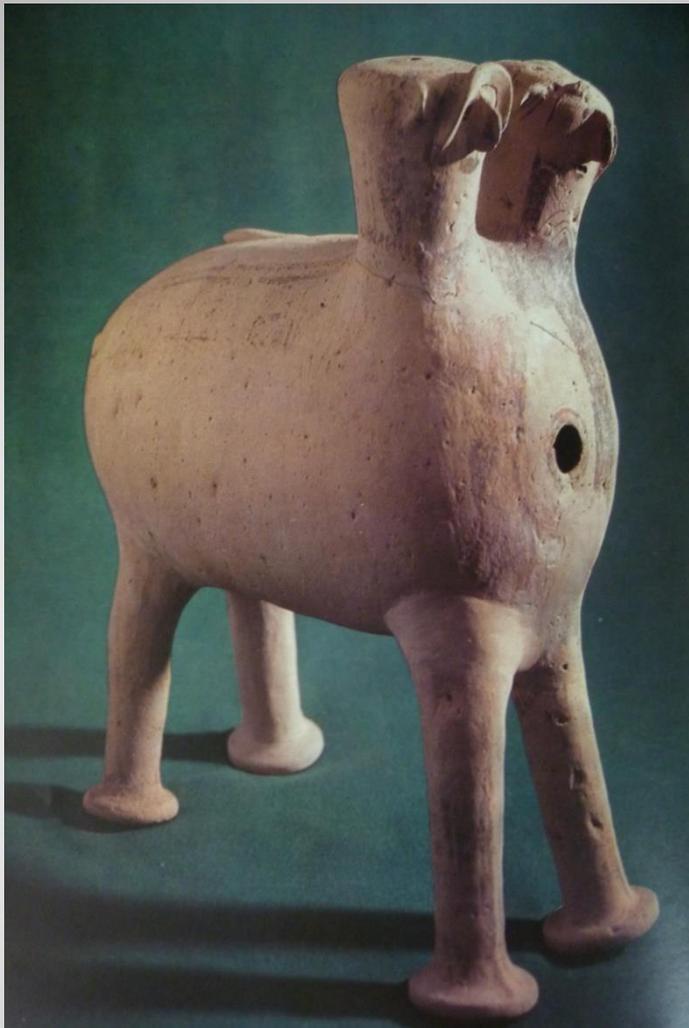
- ✓ Ρυτό.
- ✓ Αιγαιακού προτύπου.
- ✓ Νατουραλισμός.
- ✓ Διακόσμηση με μαύρο ή σκούρο καστανό.
- ✓ Ερμηνεία: γονιμότητα, παιχνίδια, στολισμός σπιτιού.

3. Συμπλέγματα ανθρώπων και ζώων:

- ✓ Ρυτό.
- ✓ Διακόσμηση με γεωμετρικά μοτίβα.

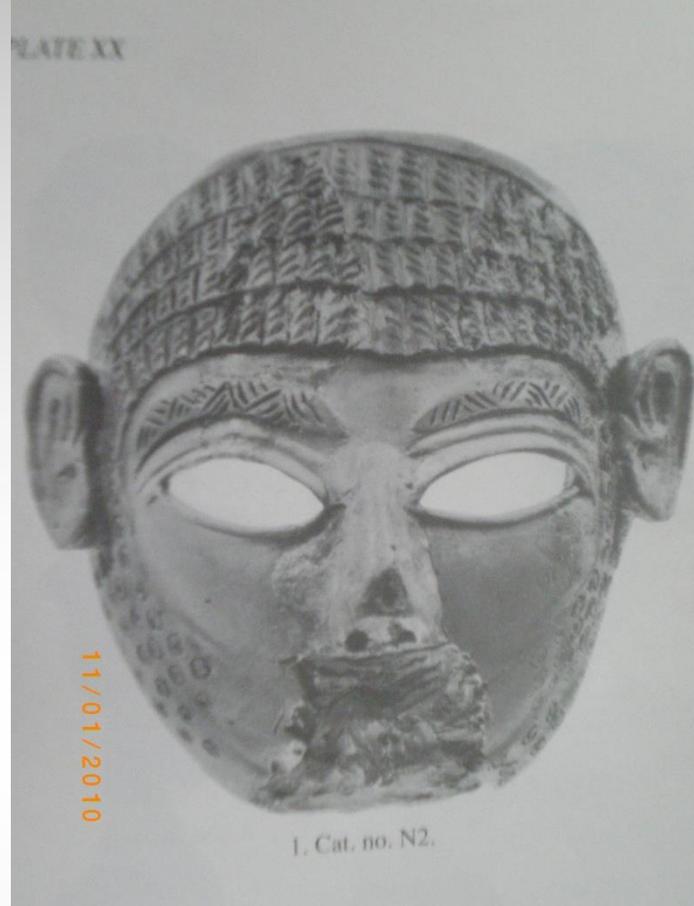

4. ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ:

- ✓ Πήλινο τροχήλατο δικέφαλο τέρας
- ✓ Έγκωμη.
- ✓ Ο πρωιμότερος κένταυρος ή σφίγγα.

5. Μάσκες:

- ✓ Μικρός αριθμός.
- ✓ Ποικιλία μεγεθών.
- ✓ Αφιερωματικός χαρακτήρας.
- ✓ Κυρίως από Έγκωμη και Κίτιο.
- ✓ Ερμηνεία: παρουσιάζουν θεούς, ήρωες, δαίμονες ή και θνητούς.

Γ. ΜΥΚΗΝΑΙΚΑ ΕΙΔΩΛΙΑ:

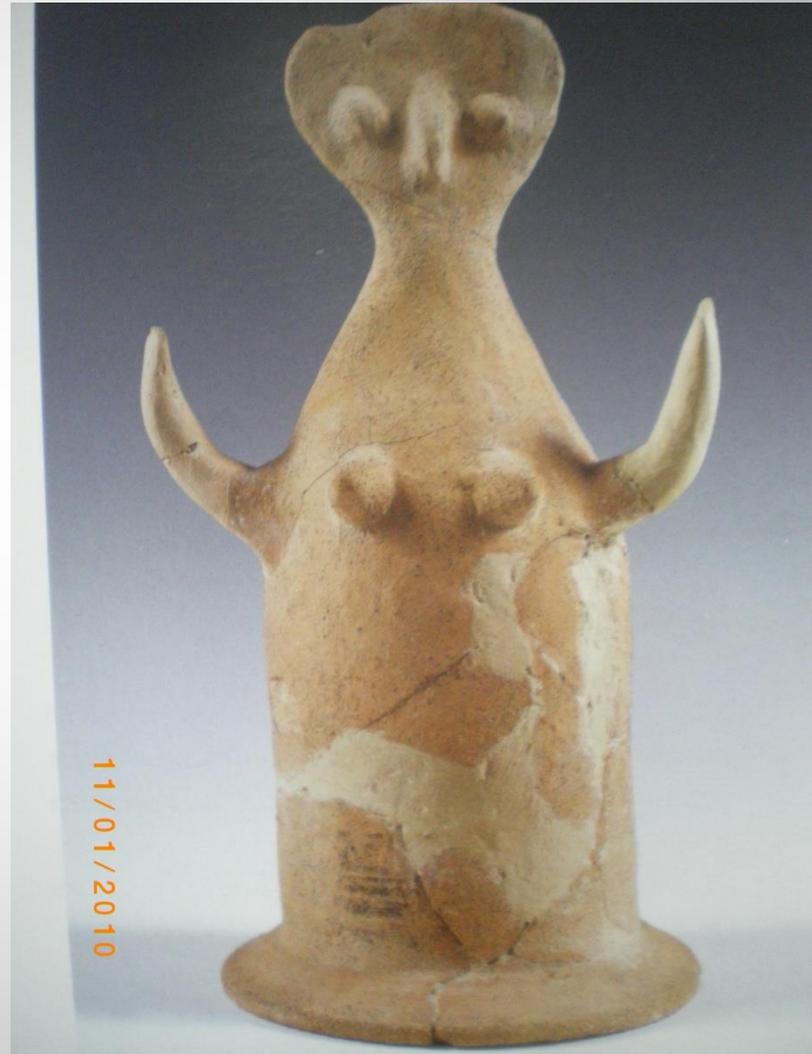
✓ Τύπος Ψ.

✓ Διακόσμηση με σκούρο καστανό.

✓ Ανάγλυφο στήθος.

Δ.Θεά με τα υψωμένα χέρια:

- ✓Τύπου Ψ.
- ✓Προέρχεται από την Κρήτη.
- ✓Έγκωμη-Κίτιο.
- ✓Πρωτό-Λευκή γραπτή κεραμική.
- ✓**Ερμηνεία:** Χειρονομία: θρήνος, ευχαριστία, επίκληση.

Χάλκινο γυναικείο ειδώλιο.

Πήλινο γυναικείο ειδώλιο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Κυπριακή Ειδωλοπλαστική χαρακτηρίζεται από:

- ❖ Συνδυασμό πρωτότυπης καλλιτεχνικής δημιουργίας αλλά και επιρροών από τα μεγάλα κέντρα της Ανατολικής Μεσογείου.
- ❖ Διακρίνεται από συνέχεια αλλά και από καινοτομίες χωρίς προηγούμενα εγχώρια ή ξένα παράλληλα.
- ❖ Η ύπαρξη τυχόν ξένων προτύπων δεν περιορίζει την καλλιτεχνική δημιουργία.
- ❖ Ο κοροπλάστης διαθέτει φαντασία, ευρηματικότητα και άνεση στην αφομοίωση των ξένων προτύπων.